

Διαχειριστική Επιτροπή
Κεντρικού Αρχείου
Πληροφοριών
για Εκδότες Ακάλυπτων
Επιταγών
(ΚΑΠ)

Έκθεση για το έτος 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1. Εισαγωγή	3
2. Ρυθμιστικό πλαίσιο	
2.1. Η περί του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών για εκδότες Ακάλυπτων Επιταγών Οδηγία του 2024 (Κ.Δ.Π. 67/2024)	3-5
2.2. Ενίσχυση της αποδοτικότητας της λειτουργίας του ΚΑΠ	5
3. Ανάλυση στατιστικών στοιχείων ΚΑΠ	
3.1. Καταχωρίσεις σε Κυρίως Αρχείο και Προκαταρκτικό Κατάλογο	5-6
3.2. Διαγραφή από το ΚΑΠ	7
4. Νέο ηλεκτρονικό σύστημα ΚΑΠ	7

1. Εισαγωγή

Η Διαχειριστική Επιτροπή του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών (εφεξής η «ΔΕ ΚΑΠ») εκδίδει την παρούσα έκθεση στη βάση της παραγράφου 39 της περί του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών για εκδότες Ακάλυπτων Επιταγών Οδηγίας του 2024 (Κ.Δ.Π. 67/2024), (εφεξής η «Οδηγία») σύμφωνα με την οποία η ΔΕ ΚΑΠ υποβάλλει στον Διοικητή ετήσια έκθεση αναφορικά με τη λειτουργία του ΚΑΠ. Η παρούσα έκθεση αναφέρεται στις δραστηριότητες του ΚΑΠ για το έτος 2024.

Η ΔΕ ΚΑΠ έχει, μεταξύ άλλων, καθήκον και αρμοδιότητα, τηρουμένης της Οδηγίας, να παρακολουθεί τη λειτουργία του ΚΑΠ κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη το γενικό συμφέρον της εξυπηρέτησης της ασφάλειας των χρηματοοικονομικών ή άλλων εμπορικών συναλλαγών και ειδικότερα να προβαίνει ενδεχομένως στην καταχώριση, διαγραφή ή ακύρωση καταχώρισης φυσικών ή νομικών προσώπων στο ΚΑΠ, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας.

2. Ρυθμιστικό πλαίσιο

2.1 Η περί του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών για εκδότες Ακάλυπτων Επιταγών Οδηγία του 2024 (Κ.Δ.Π. 67/2024)

Την 1η Μαρτίου, 2024, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (εφεξής η «ΚΤΚ») ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται από τις διατάξεις των εδαφίων (1) έως (5) του άρθρου 41 των περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμων του 1997 έως του 2023, εξέδωσε Οδηγία αναφορικά με τη λειτουργία Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών για Εκδότες Ακάλυπτων Επιταγών, τις Συνέπειες καταχώρισης τους στο Αρχείο και Συναφή Θέματα (Κ.Δ.Π. 67/2024) προς αντικατάσταση των Κοινών Οδηγιών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και του Εφόρου Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών αναφορικά με το Άνοιγμα και τη Λειτουργία Τρεχούμενων Λογαριασμών, τη Δημιουργία Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών για Εκδότες Ακάλυπτων Επιταγών και Άλλα Συναφή Θέματα που είχαν τεθεί σε εφαρμογή την 1η Φεβρουαρίου, 2003 (εφεξής οι «Κοινές Οδηγίες»).

Η Οδηγία ρυθμίζει την τήρηση και λειτουργία του ΚΑΠ, περιλαμβανομένων οδηγιών για την επιβολή σε εκδότες ακάλυπτων επιταγών μέτρων στερητικών του δικαιώματος κατοχής, κτήσης ή χρησιμοποίησης βιβλιαρίων επιταγών ή τρεχούμενων τραπεζικών λογαριασμών, με σκοπό την πρόληψη και καταστολή του προβλήματος έκδοσης ακάλυπτων επιταγών. Η Οδηγία εφαρμόζεται από τα Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα (εφεξής το «ΑΠΙ»), ως αυτά ορίζονται στην Οδηγία, σε σχέση με επιταγές που σύρονται επί τρεχούμενων λογαριασμών τηρούμενων στη Δημοκρατία, τα οποία φέρουν την ευθύνη για την ορθότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο σύστημα του ΚΑΠ.

Το προσχέδιο της Οδηγίας έτυχε διαβούλευσης με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη όπως τα μέλη της ΔΕ ΚΑΠ, τις τράπεζες-μέλη του Κυπριακού Γραφείου Συμφηφισμού (ΚΓΣ) και το Τμήμα Νομικών Υπηρεσιών (ΤΝΥ) της ΚΤΚ και κατόπιν διεκπεραίωσης του απαραίτητου νομοτεχνικού ελέγχου οριστικοποιήθηκε το τελικό κείμενο. Οι κυριότερες αλλαγές στη νέα Οδηγία αφορούν, μεταξύ άλλων, στα εξής σημεία:

- i) Αναθεωρημένο λεκτικό το οποίο εναρμονίζεται με την αλλαγή στις αρμοδιότητες του Εφόρου της Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών (πρώην ΥΕΑΣΕ) και την κατάργηση των συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων.
- ii) Διασφάλιση εφαρμογής της Οδηγίας από τα ΑΠΙ, ως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 των περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμων και τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στη Δημοκρατία δυνάμει του άρθρου 10Α του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμων, και δεδομένου ότι συμμετέχουν στο ΚΓΣ.
- iii) Εισαγωγή προνοιών για συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (εφεξής ο «ΓΚΠΔ») και συγκεκριμένα τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.
- iv) Αλλαγή στη σύνθεση της ΔΕ ΚΑΠ ώστε να μην συμπεριλαμβάνει εκπρόσωπο του Εφόρου της Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών και εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Συνεπώς, η ΔΕ ΚΑΠ απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τρία άλλα μέλη που διορίζονται από τον Διοικητή, ως ακολούθως:
  - Στη θέση του Προέδρου διορίζεται ένας υπάλληλος της ΚΤΚ που απασχολείται στο Τμήμα Συστημάτων Πληρωμών & Διακανονισμού (Πρώην Τμήμα Υποδομών Χρηματοοικονομικών Αγορών και Πληρωμών) της ΚΤΚ
  - Στη θέση των υπολοίπων τριών μελών διορίζονται:
    - (i) ένα μέλος που εργάζεται σε οποιοδήποτε Τμήμα/Υπηρεσία της ΚΤΚ,
    - (ii) ένα μέλος ως εκπρόσωπος των ΑΠΙ, κατόπιν εισήγησης του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου και
    - (iii) ένα μέλος που εργάζεται στο Υπουργείο Οικονομικών κατόπιν εισήγησης του Υπουργείου Οικονομικών.
- v) Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων και συμπερίληψη νέων προνοιών που άπτονται των διαδικασιών καταχώρισης και διαγραφής στο ΚΑΠ αλλά και των συνεπειών που έπονται τυχόν καταχώρισης, στη βάση υφιστάμενων πρακτικών και διαδικασιών που είχαν ήδη υιοθετηθεί και εφαρμόζονταν αλλά δεν είχαν ενσωματωθεί στις Κοινές Οδηγίες.

- vi) Αλλαγές οι οποίες αντικατοπτρίζουν ή/και συνάδουν με αποφάσεις που έχουν ληφθεί κατά καιρούς από το ΚΓΣ, όπως π.χ. η δυνατότητα για, υπό προϋποθέσεις, κλείσιμο παγωποιημένου λόγω καταχώρισης στο ΚΑΠ λογαριασμού, ο οποίος βρίσκεται σε αδράνεια.
- vii) Ενσωμάτωση των Τροποποιήσεων Κ.Δ.Π. 378/2017 και Κ.Δ.Π 325/2018, οι οποίες αφορούσαν αντίστοιχα στον διορισμό αναπληρωματικών μελών της ΔΕ ΚΑΠ και τον επιμερισμό των δαπανών λειτουργίας του ΚΑΠ.
- viii) Εισαγωγή κριτηρίων αναφορικά με το δικαίωμα παραχώρησης πρόσβασης στις πληροφορίες του ΚΑΠ και πληροφοριών ως προς τη διαδικασία υποβολής αίτησης και τις απαιτήσεις που θα πρέπει να πληροί ο αιτητής για την παραχώρηση της πρόσβασης. Συγκεκριμένα, περιορίζεται η δυνατότητα παραχώρησης πρόσβασης μόνο σε οργανισμούς αναφοράς πίστωσης ή/και νομικά πρόσωπα τα οποία παρέχουν υπηρεσίες αξιολόγησης πιστοληπτικής αξιοπιστίας. Για σκοπούς αίτησης καθορίστηκε ειδικό έντυπο-αίτηση στο οποίο περιλαμβάνονται οι πληροφορίες σε σχέση με τα κριτήρια που θα πρέπει να πληροί ο αιτητής καθώς και τα αποδεικτικά που θα πρέπει να συνοδεύουν την εν λόγω αίτηση.

Οι ανωτέρω αλλαγές παρουσιάστηκαν στα ΑΠΙ στα πλαίσια Ενημερωτικού και Εκπαιδευτικού Εργαστηρίου το οποίο διεξήχθη στις 27 Μαρτίου, 2024, ακολούθως της εφαρμογής της Οδηγίας του ΚΑΠ.

2.2 Ενίσχυση της αποδοτικότητας της λειτουργίας του ΚΑΠ

Για σκοπούς ενίσχυσης της αποδοτικότητας της λειτουργίας του ΚΑΠ, η ΔΕ ΚΑΠ αποφάσισε όπως με την έκδοση της Οδηγίας παραμείνουν σε ισχύ παλαιότερες εγκύκλιοι ή/και αποφάσεις της οι οποίες εξασφαλίζουν την έγκαιρη και ακριβή εκπλήρωση των υποχρεώσεων της αλλά και των ΑΠΙ.

Κατά το 2024 η ΔΕ ΚΑΠ έτυχε εκπαίδευσης και ενημέρωσης αναφορικά με τις υποχρεώσεις τήρησης απορρήτου και ειδικότερα τις υποχρεώσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΓΚΠΔ, σε συνάρτηση με τις πρόνοιες της Οδηγίας που διέπει τη λειτουργία του ΚΑΠ και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται.

3. Ανάλυση στατιστικών στοιχείων ΚΑΠ

3.1. Καταχωρίσεις σε Κυρίως Αρχείο και Προκαταρκτικό Κατάλογο

Σύμφωνα με την Οδηγία, πρόσωπο καταχωρίζεται στο ΚΑΠ όταν πληρούνται μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

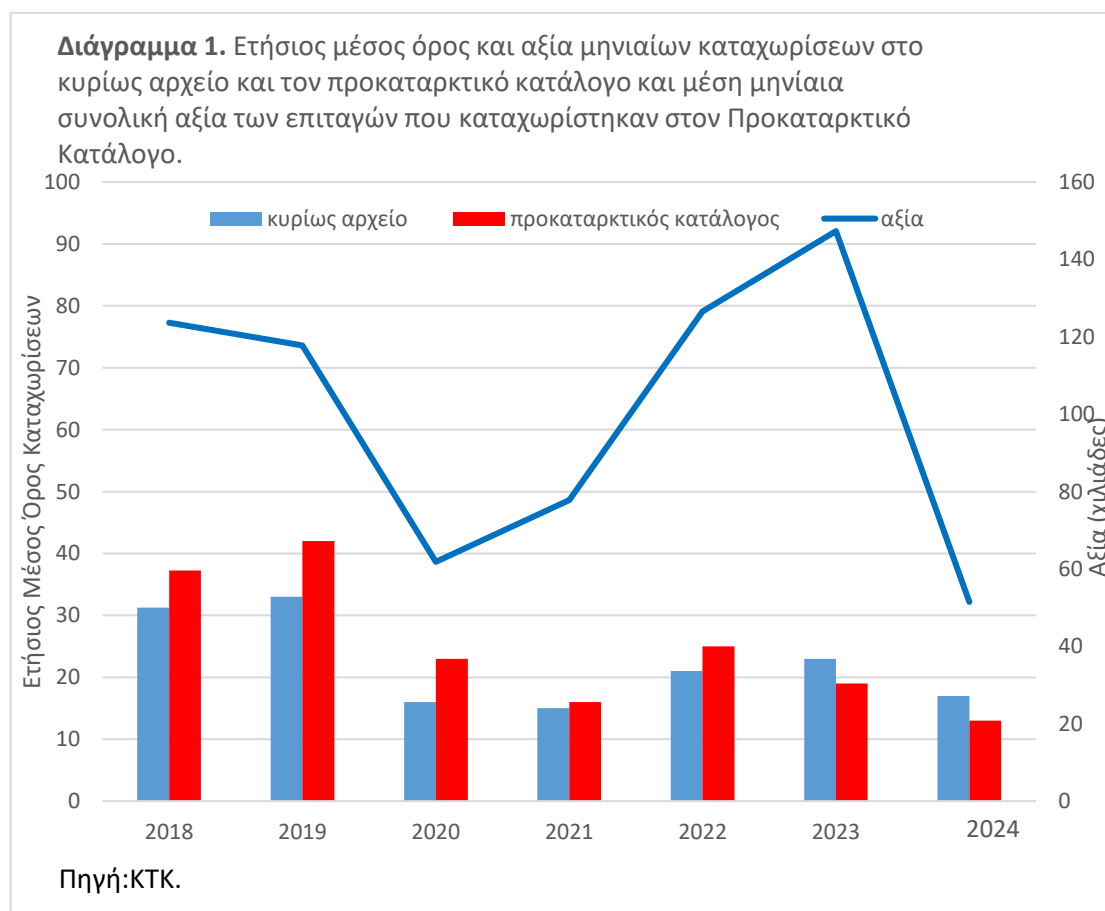
(α) (i) Αν σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός δώδεκα (12) μηνών το φυσικό ή νομικό πρόσωπο εκδώσει τρεις (3) τουλάχιστον ακάλυπτες επιταγές, ή

(ii) το συνολικό ποσό οποιασδήποτε ακάλυπτης ή ακάλυπτων επιταγών που έχει εκδώσει σε χρονικό διάστημα δώδεκα (12) μηνών το πρόσωπο αυτό υπερβαίνει το ποσό των €2.000,

(β) το πρόσωπο, κατά την άποψη των ΑΠΙ, είναι σε θέση να ασκεί έλεγχο στον λογαριασμό επί του οποίου έχει συρθεί ακάλυπτη επιταγή.

Κατά το 2024, ο μέσος όρος μηνιαίων καταχωρίσεων, φυσικών ή νομικών προσώπων, στο κυρίως αρχείο του ΚΑΠ ήταν 17 και στον προκαταρκτικό κατάλογο του ΚΑΠ 13, μείωση κατά 26% και 32% αντίστοιχα, σε σύγκριση με το 2023 όπου οι καταχωρίσεις ήταν 23 και 19 αντίστοιχα. Παράλληλα, η μέση μηνιαία συνολική αξία των επιταγών που καταχωρίστηκαν στον προκαταρκτικό κατάλογο ήταν €51.489, όπου καταδεικνύεται σημαντική μείωση κατά 65% σε σχέση με το προηγούμενο έτος όπου η μέση μηνιαία συνολική αξία ανερχόταν στα €147.326. (Διάγραμμα 1).

Στα στατιστικά δεδομένα του ΚΑΠ αντικατοπτρίζεται γενικότερα, η συνεχιζόμενη μείωση στη χρήση της επιταγής ως μέσο πληρωμής, ιδίως μετά το 2020, γεγονός το οποίο οφείλεται κυρίως στον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 αλλά και την τάση της αγοράς για διεξαγωγή πληρωμών με ηλεκτρονικά μέσα.

3.2. Διαγραφή από το ΚΑΠ

Ως διαλαμβάνει η παράγραφος 18 της Οδηγίας, κανένα καταχωρισμένο πρόσωπο δεν διαγράφεται από το ΚΑΠ εκτός:

(α) όταν αποδειχθεί ότι η τακτοποίηση κάθε ακάλυπτης επιταγής του έγινε εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία επιστροφής της ως ακάλυπτης, ή

(β) μετά την παρέλευση δώδεκα (12) μηνών από την αποδεδειγμένη τακτοποίηση όλων των ακάλυπτων επιταγών του καταχωρισμένου προσώπου, ή

(γ) μετά την παρέλευση έξι (6) ετών από την τελευταία καταχώριση ακάλυπτης επιταγής σε σχέση με το πρόσωπο αυτό και αφού υποβληθεί στην ΔΕ ΚΑΠ ένορκος δήλωση ότι δεν υπάρχει εν εξελίξει δικαστική διαδικασία εναντίον του όσον αφορά τις καταχωρισμένες στο ΚΑΠ επιταγές του.

Η πλήρωση των προϋποθέσεων, για διαγραφή από το ΚΑΠ, των καταχωρισμένων προσώπων, εξετάζεται από την ΔΕ ΚΑΠ κατά τις συνεδρίες οι οποίες διεξάγονται τακτικά μια (1) φορά κάθε μήνα και σε έκτακτες συνεδρίες οποτεδήποτε τούτο επιβάλλει η ανάγκη διεξαγωγής των εργασιών της. Οι συνεδρίες δύναται να πραγματοποιούνται είτε με φυσική παρουσία των μελών, είτε μέσω γραπτής διαδικασίας, είτε μέσω τηλεδιασκέψεως.

Κατά το έτος 2024, η ΔΕ ΚΑΠ πραγματοποίησε συνολικά 19 συνεδρίες κατά τις οποίες εξετάστηκαν συνολικά 198 ολοκληρωμένα αιτήματα διαγραφής από καταχωρισμένα πρόσωπα (φυσικά και νομικά), και ενέκρινε 8 αιτήματα αποδέσμευσης ποσών από παγοποιημένους λόγω ΚΑΠ λογαριασμούς στη βάση των προνοιών της Οδηγίας.

4. Νέο ηλεκτρονικό σύστημα ΚΑΠ

Υπό το φως της εφαρμογής της Οδηγίας του ΚΑΠ, το ΚΓΣ αποφάσισε την εκκίνηση του έργου αντικατάστασης του ηλεκτρονικού συστήματος του ΚΑΠ. Ο εκσυγχρονισμός του κρίνεται αναγκαίος λόγω του ότι το υφιστάμενο σύστημα είναι απαρχαιωμένο καθότι τέθηκε σε λειτουργία την 1^η Φεβρουαρίου, 2003. Το νέο σύστημα στοχεύει κυρίως στην ευθυγράμμιση και την πλήρη συμμόρφωση με τις σύγχρονες κανονιστικές απαιτήσεις, στην περαιτέρω αυτοματοποίηση συλλογής των πληροφοριών και των στοιχείων που καταχωρίζονται στο ΚΑΠ καθώς και τη βελτιστοποίηση των πρακτικών που εφαρμόζονται προς ενίσχυση της αξιοπιστίας.